

Beskrivelse av jorda på forsøksfelt

(Veiledning, se baksida)

Se forsøksplan for hvilke punkt som skal fylles ut.

Forsøk/feltkode: _____ Prosjektleder:

Forsøksring/feltvert:

A. INFORMASJONER OM FORSØKSSTEDET

Kartbladbetegnelse¹⁾: _____, Høgde over havet¹⁾: _____ m, Hellingsgrad: _____ %

Hellingsretning: nord __, nordøst __, øst __, sørøst __, sør __, sørvest __, vest __, nordvest

B. INFORMASJONER OM JORDSMONNET

	Jordart ²⁾ :					Grusinnhold (vol %):			
	Sand	Silt	Leire	Mold	Organisk	<20	20-50	50-90	>90
I ploglaget	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Under plogl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Naturlig dreneringsgrad³⁾:

Overflødig sterkt __, God __, Moderat god __, Ufullstendig __, Dårlig __, Svært dårlig

På torvjord:

Torvdybde: _____ cm Omdanningsgrad⁴⁾ (under ploglaget): Lite __, Middels __, Sterkt

Jordart under torva²⁾ (hvis torvdybde mindre enn 1 m): Sand __, Silt __, Leire

C. INFORMASJONER OM BRUKEN AV JORDA/JORDFORBEDRING

Pløyedybde (cm): _____, Grøfteår: _____, Grøfteavstand: _____ m

Kalkingsår: _____, Kalkmengde: _____ kg/daa, Kalkslag:

Vekst året før:

D. UTTAK AV JORDPRØVER⁵⁾

I ploglaget prøvemering: _____ Under ploglaget prøvemering:

MERKNADER (eventuelt på eget ark):

Dato og underskrift:

TS, NIBIO Holt, 29.11.95

Veiledning for utfylling av skjemaet

1) **Kartbladbetegnelse, Høgte over havet:** Hentes fra økonomisk kartverk.

2) **Jordart:** Jordprøver for bestemmelse hentes lettest opp med jordbor (Edelmanbor) eller spade.

Sandjord omfatter jordartsgruppene *sand og siltig sand*. Halvparten eller mer av jordmassen består av mineralkorn som ses uten forstørrelsesglass. Ei oppfukta prøve kjennes skarp mellom fingrene. Noe sandjord kan i fuktig tilstand formes til en ball eller kule i handa som tåler forsiktig behandling uten å gå i stykker.

Siltjord omfatter jordartsgruppene *sandig silt og silt*. Ei oppfukta prøve gir ved elting en mjuk og grautaktig deig. Enkelte sandkorn kan ses og kjennes mellom fingrene. Deigen kan handteres en del uten å falle fra hverandre, men kan ikke rulles til en tråd. En tørr klump som knuses kjennes mjølaktig.

Leirjord omfatter *alle jordartsgrupper med leir i navnet*. I fuktig tilstand er leirjord plastisk og kan rulles til tråder mellom fingrene. Sandige leirer vil ved elting gi en grov følelse. De siltrike leirene vil i tørr tilstand gi klumper som lett brytter, og vil pulverisert føles mjuk og mjølaktig. I tørr tilstand er den lys på grunn av siltinnholdet. I våt tilstand flyter den lett. Ved stigende leirinnhold vil motstanden mot elting av ei fukta prøve bli større, og fingeravtrykk avsettes.

Moldjord nyttes som samlenavn på all mineraljord på overgang mot organisk jord. Den har et moldinnhold fra 20-40 vektprosent. Det høge moldinnholdet fører til at forskjellene mellom de ulike mineraljordartene delvis utviskes. Moldjord vil likevel bære tydelig preg av å være mineraljord. Det organiske materialet vil først og fremst avleire seg rundt de enkelte mineralpartiklene og gi jorda en mjuk følelse.

Organisk jord inneholder mer enn 40 vektprosent organisk materiale og bærer lite eller ikke preg av mineralinnblanding.

3) **Naturlig dreneringsgrad.** Bestemmelsen gjøres lettest ved å studere jordprøver tatt opp med jordbor.

Overflødig sterk drenering. Jordfargen er jamt gulbrun til stort dyp. Den forekommer i bratte skråninger (hauger/rygger) og/eller i grovkorna jord.

God drenering. Jordfargen er rødbrun eller gulaktig til stort dyp. Fargeflekker kan forekomme dypere enn 90 cm.

Moderat god drenering. Den øvre delen av jorda er rød, brun eller gulaktig. Fargeflekker forekommer vanligvis dypere ned enn 60 cm.

Ufullstendig drenering. Jordsmonnet har dårligere fargeutvikling enn bedre drenert jord av samme opphavsmateriale. Fargeflekker forekommer ofte helt opp til humussjiktet.

Dårlig drenering. Jorda er gråaktig og har ofte et tykt mørkfarget humussjikt. Fargeflekker forekommer helt opp til humussjiktet.

Svært dårlig drenering. Jorda er gråblå helt opp til humussjiktet som ofte er tykt og torvaktig. Grunnvannet står høgt hele året, vanligvis grunnere enn 30 cm.

4) **Omdanningsgrad for torvjord.** Bestemmelsen gjøres i laget under ploglaget (vanligvis i 20-40 cm dybde). Prøver for bestemmelse tas lettest opp med jordbor.

Lite omdannet torv (H1-H3 etter von Post). Dyfri til svakt dyholdig torv med tydelig plantestruktur. Ved pressing gir den fra seg klart til grumset vann. Pressingsresten er frisk eller nesten frisk og ikke grautaktig.

Middels omdannet torv (H4-H6 etter von Post). Svak til nokså dyholdig torv. Plantestrukturen er noe til sterk utviska. Torva gir ved pressing fra seg sterkt grumset vann. Ingenting eller høgst 1/3 av torvsubstansen passerer mellom fingrene ved pressing. Pressingsresten er mer eller mindre grautaktig.

Sterkt omdannet torv (H7-H10 etter von Post). Nokså dyholdig til sterkt dyholdig torv. Plantestrukturen er utydelig eller helt utviska. Hvis torva ved pressing avgir vann, er dette vellingaktig og sterkt mørkfarget. Halvparten eller mer av torvsubstansen passerer mellom fingrene ved pressing. En eventuell pressingsrest er sterkt grautaktig og består mest av mer motstandsdyktige røtter og andre planterester.

5) **Uttak av jordprøver.**

I ploglaget/matjordlaget tas det ut prøve for analyse av næringsinnhold, pH og glødetap/org. C. Prøva tas med jordprøvetaker jamt fordelt over hele feltet. Der en ikke unngår tydelige endringer i jordsmonnet innen forsøksfeltet, må det tas ut prøver innen hver enhet.

Under ploglaget (ca 30 cm dybde) tas det ut prøve for kornfordelingsanalyse. Den skal være representativ for jordarten på forsøksfeltet og tas ut samlet i ei grop sentralt på feltet. Der det er tydelig forskjell i kornstørrelse i ploglag og i sjiktet under, bør kornstørrelsesanalyse rekvireres også fra prøva fra ploglaget dersom moldinnholdet ikke er for høgt.